

מ"ח 7866/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 7866/19

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר

לפני:

פלוני

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה למשפט חוזר מתאריך 26.11.2019; תגובת המשיבה לבקשה למשפט חוזר מתאריך 23.02.2020; תשובת המבקש לתגובת המשיבה מתאריך 08.03.2020; בקשה מטעם המבקש מתאריך 31.03.2020 להוספת הבהרה; בקשה מטעם המבקש מתאריך 17.05.2020 למתן החלטה

בעצמו

עו"ד רחל מטר

המבקש:

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני בקשה להורות על משפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בעניינו של המבקש, אשר הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של הפעלת כלי טייס ללא רישיון לפי סעיפים 142(ב)(1) ו-142(ב)(2) לחוק הטיס, התשע"א-2011 (להלן: חוק הטיס).

אביא להלן את הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רקע והליכים קודמים

2. בכתב האישום המתוקן שהוגש כנגד המבקש נטען כי בשתי הזדמנויות שונות הטיס את כלי הטיס שברשותו, בשעה שרישיון הטיס שלו לא היה בתוקף, כשהוא ממריא מתוך מנחת בלתי חוקי שהקים בחצר ביתו ביישוב איתמר, וזאת בניגוד לחוק ובאופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם.

עמוד 1

3. בתאריך 22.12.2015 בית המשפט השלום בכפר סבא (כב' השופט א' שרון) ב-ת"פ 14654-01-14 הרשיע את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, ובהמשך לכך, נגזר על המבקש עונש של: שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים (כשהתנאי הוא שהמבקש לא יעבור עבירות לפי הסעיפים בהם הורשע), קנס כספי בסך 2,500 ש"ח, או 25 ימי מאסר תמורתו, והתחייבות בסך 5,000 ש"ח להימנע מביצוע העבירה בה הורשע למשך שנתיים.

4. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין, וזה נשמע בבית המשפט המחוזי מרכז בתאריך 29.03.2016 (ע"פ 23254-01-16). בהודעה שהגיש לבית המשפט המחוזי הנכבד בתאריך 22.05.2016 ציין המבקש כי הוא מבין היטב כי חוק הטיס חל על כלי טיס ישראלי באזור מגוריו, וכי הוא מתחייב שלא לחזור על ביצוע עבירה מסוג זה. עוד ציין המבקש כי הרשעתו לא פוגעת בשירותו בחיל האוויר ועל כן הסכים לחזור בו מן הערעור על הכרעת הדין, בכפוף להסכמת המשיבה לביטול הקנס שהושת עליו. המשיבה התנגדה לביטול הקנס, וביקשה לדחות את הערעור על כל חלקיו. בית המשפט המחוזי הנכבד (הנשיא א' טל והשופטים ש' בורנשטיין ו-מ' ב' נבו) דחה את הערעור על הכרעת הדין, קיבל את הערעור על גזר הדין וביטל את עונש הקנס שהוטל על המבקש. בין נימוקיו של בית המשפט המחוזי הנכבד היו התרשמותו מהבנתו של המערער את חומרת מעשיו והתחייבותו שלא לחזור על ביצוע העבירות.

5. בתאריך 09.07.2017 הגיש המבקש עתירה כנגד מפקד חיל האוויר (בג"ץ 5532/17 משולמי נ' מפקד חיל האוויר (14.11.2017)), וזאת לאחר שבעקבות הרשעתו החליט מפקד חיל האוויר להתנות את המשך השתתפותו של המבקש בטיסות במסגרת שירות המילואים, בחתימה על כתב התחייבות: שלא יטוס באזורים האסורים בטיסה, שלא יפעיל כלי טיס בלא רישיון ושלא יפעיל מנחת אזרחי ללא רישיון, ובעמידה בהתחייבות אלו. המבקש חתם על כתב ההתחייבות, אך לאחר מכן חזר בו וסירב למלא אחר תנאיו ובשל כך הופסקה השתתפותו בטיסות במסגרת שירות המילואים. עתירה זו נדחתה על הסף (על ידי השופטים: ע' פוגלמן, נ' סולברג, ו-ע' ברון) בהיעדר עילה ובשים לב לכך שהעותר בא לבית המשפט בחוסר ניקיון כפיים.

6. בתאריך 19.11.2018 הגיש המבקש בקשה למשפט חוזר (להלן: הבקשה הראשונה למשפט חוזר), בטענה כי ניתן משקל בהכרעת הדין ובגזר הדין לכך שהוא טס בכלי טיס שאינו רשום במרשם כלי הטיס, כשלטענתו פעולה זו אינה מפירה את חוק הטיס.

הבקשה הראשונה למשפט חוזר נדחתה בהחלטתו של כב' השופט נ' הנדל בתאריך 29.11.2018, לנוכח העובדה שנימוקי הבקשה לא הקימו עילה למתן משפט חוזר.

7. בתאריך 26.11.2019 הוגשה הבקשה שבפני - היא הבקשה השנייה של המבקש לעריכת משפט חוזר.

טענות הצדדים

8. במסגרת הבקשה לקיום משפט חוזר שלפני, המבקש טוען כי הסכמתו לדחיית הערעור על הכרעת הדין בבית המשפט קמא נעשתה בטעות, ורק מפני שסבר כי הרשעתו אינה פוגעת ביכולתו להשתתף בטיסות במסגרת שירות מילואים. בנוסף - המבקש טוען כי בידיו ראיות חדשות, שעיקרן תוכנו של דין התעופה הירדני, שלטענת המבקש, לא דורש רישיון תעופה אזרחי מטייסים ששירתו בעבר בחיל האוויר הירדני. לשיטת המבקש, על הנידון דנן חל דין התעופה הירדני, ומשכך, כטייס לשעבר בחיל האוויר, המחזיק ברישיון תעופה צבאי - הרי שמעשיו לא מהווים עבירה על פי הדין

שחל על העניין.

9. המשיבה טוענת מנגד, כי הבקשה לא מקימה עילה מהעילות המצדיקות קיומו של משפט חוזר, שכן טענתו של המבקש אינה בגדר ראייה, או עובדה חדשה, אלא מדובר בפרשנות משפטית שהייתה צריכה להיות מובאת בפני הערכאה הדיונית, וזו אף נשמעה בוריאציה מסוימת שם ונדחתה. עוד גורסת המשיבה, כי טענות המבקש בקשר לדין הירדני נטענו בעלמא וללא ביסוס. לבסוף, המשיבה טוענת כי כנגד המבקש מתנהלים שני הליכים פלייליים בגין עבירות דומות שביצע בשנים האחרונות, שאת דבר קיומם לא גילה לבית המשפט, וכי די גם בכך כדי לדחות את הבקשה.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובת המשיבה לה, בתשובת המבקש לתגובת המשיבה ובחומרים שצורפו לכל אלה - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה למשפט חוזר להידחות. אביא את נימוקי לכך מיד בסמוך.

11. הסמכות להורות על עריכתו של משפט חוזר מעוגנת, כידוע, בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט, לפיו:

"נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה [...]"

(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון [...]"

(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין."

בבסיס סמכות זו עומד הצורך ביצירת איזון: מצד אחד עומד הערך של חתירה אל האמת והצדק, המחייב את יצירתו של מנגנון דיוני שיאפשר תיקון טעויות וימנע הרשעות שווא. מצד שני עומדים עקרון סופיות הדיון, הצורך בשמירה על יציבות הפסיקה וודאותה והערך החינוכי וההרתעתי שביסוד פסק דין ככזה (עיינו: מ"ח 4678/17 פלוני נ' מפקד כוחות צה"ל, פסקה 21 (25.01.2018)).

12. בפסיקתנו נקבע כי כדי להגיע לנקודת האיזון הראויה, יש להורות על קיום משפט חוזר רק במקרים חריגים ונדירים (ראו: מ"ח 3378/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (17.07.2014)). יתר-על-כן, נפסק כי הדיון בבקשה למשפט חוזר איננו הליך של ערעור, ולפיכך ככלל לא יידונו בגדרו טענות ערעוריות מובהקות, או טענות, אשר התבררו כבר על-ידי הערכאות הקודמות שדנו באותו מקרה (ראו: מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (07.09.2017); מ"ח 8498/13 אל-עביד נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (12.02.2015); מ"ח 3523/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"ב (01.01.2017)).

13. בעניינו, בקשת המבקש מתבססת בעיקרה על העילה המנויה בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט. עילה זו עניינה בהצגת עובדות, או ראיות שיש בהן כדי להביא לשינוי תוצאות המשפט, ואיננה עוסקת בהצגת טענות משפטיות חדשות. יתר-על-כן כבר נפסק כי אין די בכך שיש בידי המבקש ראיה חדשה, או נוספת, כדי שתקום עילה לקיום משפט חוזר, אלא נדרש שאותה ראיה חדשה תהיה בעלת משקל סגולי שיש בו כדי להביא לשינוי תוצאת המשפט, אם בעצמה ואם בהצטרפותה לראיות שעל בסיסן הורשע המבקש (ראו: מ"ח 6731/96 ברנס נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 241, 248 (1997)).

14. טענת המבקש אינה עומדת במבחנים הנ"ל. לא זו בלבד שהמבקש לא הוכיח את הדין הירדני הנטען בבקשתו, אלא לא הציג כל טעם מבורר מדוע לא הציג דין זה בפני הערכאות הקודמות שדנו בעניינו.

15. זאת ועוד - אחרת. טענותיו של המבקש לאי-תחולתו של חוק הטיס על המקרה נידונו ונדחו לגופן על ידי הערכאה הדיונית. מדובר איפוא בטענות ערעוריות מובהקות, אשר אין מקומן בהליך של בקשה לעריכת משפט חוזר. יתרה מזו, המבקש עצמו טען בפני בית המשפט המחוזי הנכבד כי הוא מבין שחוק הטיס חל באזור מגוריו, ובשל כך זכה להקלה בגזר דינו, ואף לכך יש ליתן משקל בנסיבות העניין. על כן, טענותיו החדשות של המבקש בעניין תוכן הדין הירדני שלא הוכח כדבעי (אף אם נראה בו ראיה), נעדרות אותו משקל סגולי נדרש, שכן אין בהן, אף אם יתקבלו ויוכחו, כדי להביא לשינוי בתוצאת המשפט, שהתבססה על תחולתו של חוק הטיס, ולא של הדין הירדני על העניין.

16. נוכח כל האמור לעיל - אינני סבור כי עלה בידו של המבקש להניח תשתית ממשית להתקיימותה של עילה לקיומו של משפט חוזר בעניינו. הנה כי כן המבקש לא הציג ראיות, או עובדות נוספות שיש בהן כדי לשנות את תוצאת המשפט לטובתו, במשמעות סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט.

17. במסגרת תשובתו לתגובת המשיבה העלה המבקש לראשונה טענה לקיום העילה המנויה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, אולם המבקש לא נימק מדוע, לשיטתו, מתקיימת עילה זו בעניינו. משכך - אין בידי להיעתר גם לטענה זו.

18. נוכח התוצאה שהגעתי אליה, התייתר הצורך לדון בטענות המשיבה באשר להשפעת ההליכים הפליליים הנוספים, שהתנהלו כנגד המבקש בגין עבירות דומות, ובהשלכות של אי גילויים בפני בית המשפט - על בקשתו שלפני.

19. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ג באייר התש"ף (17.05.2020).

המשנה לנשיאה